

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tuloverolain muuttamisesta sekä tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia ja tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä. Tuloverotuksessa myönnettävän tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 460 eurosta 540 euroon. Samoin kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 2 140 eurosta 2 300 euroon. Kotitaloudelle maksettavan työllistämistuen määräaikainen verovapaus ehdotetaan pysyväistettäväksi. Valtiolle muuhun kuin luonnonsuojelutarkoitukseen luovutetun kiinteistön veronhuojenuksesta luovutusvoittoverotuksessa ehdo-

tetaan luovuttavaksi. Maahanmuuttajille maksettava erityistuki ehdotetaan säädettäväksi verovapaaksi. Lakiin ehdotetaan myös eräitä teknisiä tarkistuksia, jotka aiheutuvat muussa kuin verolainsäädännössä tehdyistä muutoksista. Ulkomailla tehdystä työstä saadun palkan verovapautta koskevan niin sanotun kuuden kuukauden säännön siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi vuodella. Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Tuloverolaki

Tulonhankkimisvähennys

Tulonhankkimisvähennyksestä säädetään tuloverolain (1535/1992) 95 §:ssä. Sen mukaan verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan tulonhankkimisvähennyksenä 460 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän. Vähennys myönnetään sekä valtion- että kunnallisverotuksessa. Tulonhankkimisvähennys kattaa nimensä mukaisesti tulon säilyttämisestä ja hankkimisesta aiheutuneet menot vähennyksen enimmäismäärään saakka. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut, työttömyyskassamaksut sekä asunnon ja työpaikan väliset matkakulut vähennetään kuitenkin erikseen. Osana ansiotulojen verotuksen keventämistä

ehdotetaan, että tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärää korotetaan 80 eurolla 460 eurosta 540 euroon vuodessa. Vähennyksen avulla voidaan myös vähentää tulonhankkimiseen kohdistuvien menojen selvittämistarvetta ja siten omalta osaltaan helpottaa verohallinnon työtä.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Tuloverolain 105 a §:ssä säädetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksestä. Se lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisen palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Vähennyksen määrä on vuodelta 2002 35 prosenttia siihen oikeuttavien tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 10 prosenttia, mutta kuitenkin enintään 2 140

euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 12 600 euroa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 12 600 euron ylittävältä osalta. Kun puhdas ansiotulo on hieman yli 73 700 euroa, ansiotulovähennystä ei myönnetä.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen tarkoituksena on kannustaa pienituloisia hakeutumaan työhön ja hankkimaan lisätuloja. Vähennys keventää erityisesti ansiotyön verotusta. Hallitus ehdottaa osana vuoden 2003 tuloverotuksen kevennyksiä kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää edelleen korotettavaksi. Vähennys olisi 35 prosentin asemesta 37 prosenttia vähennykseen oikeuttavan tulon 7 230 euron määrään asti eli tästä tulosta noin 1 750 euroa. Tämän ylittävältä osalta vähennystä saisi 12,5 prosenttia ylittävän tulon määrästä niin, että vähennyksen enimmäismäärä olisi 2 300 euroa. Vähennys pieneni ansiotulojen määrän kasvaessa kuten aikaisemminkin 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 12 600 euroa ylittävältä osalta. Vähennystä ei saisi puhtaiden ansiotulojen ylittäessä noin 78 310 euroa.

Kotitalouksien saaman työllistämistuen ja työmarkkinatuen verovapauden vakinaistaminen

Työvoimatoimisto voi myöntää luonnollisille henkilöille työnantajalle maksettavaa työllistämis- tai yhdistelmätukea silloin, kun kotitalous palkkaa työttömän työnhakijan työsuhteeseen. Tukien myöntäminen perustuu aina työvoimatoimiston harkintaan. Työllistämistuen suuruus on työvoimatoimiston harkinnan mukaan 430—770 euroa kuukaudessa. Työllisyysasetuksen (1363/1997) 35 §:n mukaan työllistämistukea voidaan myöntää enintään 10 kuukaudeksi kerrallaan. Valtion talousarviossa on määritetty työllistettävien lukumäärä ja käytettävissä oleva määräraha. Talousarvion mukaan palkkaperusteisilla määrärahoilla työllistettäessä keskimääräinen tukijakso on kuusi kuukautta.

Yhdistelmätukea voidaan myöntää, kun työnantaja palkkaa yli 500 päivää työttömänä työnhakijana olleen, työmarkkinatukijärjestelmän piiriin kuuluvan

työttömän työnhakijan. Yhdistelmätuki koostuu työnantajalle maksettavasta työllistämistuesta, joka voi enimmillään olla 430 euroa kuukaudessa, sekä työnantajalle maksettavasta työmarkkinatuesta, joka on noin 500 euroa kuukaudessa. Yhdistelmätukena voidaan maksaa myös pelkkää työmarkkinatukea työnantajalle. Yhdistelmätukea voidaan myöntää kerrallaan enintään kahdeksi vuodeksi siten, että ensimmäisenä vuotena työnantajalle voidaan maksaa yhdistelmätukena sekä työllistämistukea että työmarkkinatukea ja toisena vuonna pelkkää työmarkkinatukea työnantajalle.

Tuloverolain 143 §:n 7 momentissa mainittua luonnollisen henkilön verovapautta on useaan kertaan jatkettu vuodeksi kerrallaan. Koska työllistämis- ja yhdistelmätuki ovat työhallinnon vakituisia tukimuotoja, myös työllistämistuen ja työnantajalle maksettavan työmarkkinatuen verovapauden olisi tarkoituksenmukaista olla pysyväisluonteinen. Vaikka tukien avulla työllistäminen on ollut kotitalouksissa määrällisesti vähäistä, on se työllistettävien työttömyyden kesto ja ikä huomioon ottaen tärkeää. Tukityöllistäminen on osaltaan parantanut työmarkkinavalmiuksia ja ehkäissyt työmarkkinoilta syrjäytymistä. Luonnollisille henkilöille myönnettävän työllistämistuen tai työnantajalle maksettavan työmarkkinatuen verovapaus vaikuttaa kotitalouksien mahdollisuuksiin ja halukkuuteen työllistää.

Kotitalouksille myönnettävä tuen verovapaus saattaa työllistämistuella työllistävät kotitaloudet samaan asemaan muiden työllistäjätahojen kanssa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että verovapaus vakinaistettaisiin. Koska verovapautta koskeva säännös on ollut väliaikainen, se on lakiteknisesti sijoitettu eräitä siirtymäsäännöksiä koskevaan 147 §:ään. Nykyinen 147 §:n 7 momentti ehdotetaan kumottavaksi, ja asiasta säädettäisiin pysyvänä 92 §:n 13 kohdassa.

Valtiolle luovutettujen kiinteistöjen veronhuojennuksen rajoittaminen

Tuloverolain 49 §:n 4 kohdan mukaan

yksityishenkilön luovutusvoiton veronalaista määrää laskettaessa luovutushinnasta vähennetään hankintameno-olettamana 80 prosenttia, jos omaisuus luovutetaan valtiolle, maakunnalle, kunnalle tai kuntayhtymälle. Pykälän 2 kohdan mukaan 80 prosentin hankintameno-olettamaa sovelletaan myös tapauksessa, jolloin kiinteistö on vapaaehtoisesti luovutettu sellaiseen tarkoitukseen, johon vastaanottajalla on oikeus lunastaa kysymyksessä olevan kaltaista omaisuutta. Mikäli kiinteistön ostaja on yksityinen maanomistaja, luovutushinnasta vähennetään lain 46 §:n 1 momentin hankintameno-olettaman mukaan 20 prosenttia ja yli kymmenen vuotta omistetun kiinteistön osalta 50 prosenttia.

Nykysäännösten mukaan muun muassa liikelaitoksena toimiva Metsähallitus, joka hankkii maata lähinnä luonnonsuojelutarkoituksiin ja talousmetsiksi, on muiden julkisyhteisöjen tavoin yksityistä maanomistajaa edullisemmassa asemassa kiinteistön ostajana. Säännös on väljä, sillä lievempi verotus ei ole sidottu edes hankittavan maan käyttötarkoitukseen. Säännös vaikuttaa yksityisten välisessä kaupassa kauppahintaa nostavasti, jotta myyjän nettohyöty olisi sama kuin Metsähallitukselle tapahtuvan myynnin yhteydessä. Kauppahinnan noustessa nousee myös ostajan maksettava varainsiirtovero, mikä osaltaan lisää yksityisen ja Metsähallituksen eriarvoisuutta kiinteistökaupoissa.

Tuloverolain 49 §:n 4 kohdan mukainen veroetu koskee kaikkea Metsähallitukselle luovutettavaa omaisuutta, myös Metsähallitukselle sen liiketoiminnassa käytettävien talousmetsien luovutusta. Säännöksen tarkoituksena oli alun perin turvata julkisyhteisöjen maansaanti. Tästä syystä säännöksestä ei katsottu voitavan luopua myöskään pääomaverotusuudistuksen yhteydessä vuonna 1993, vaikka luovutusvoittojen verotuksessa veropohjaa vahvistettiin muutoin tuntuvasti. Nykytilanteessa huojennukselle ainakaan nykyisessä laajuudessaan ei voida enää katsoa olevan maanhankintaan liittyviä eikä muitakaan yhteiskuntapoliittisia perusteita.

Edellä mainituilla perusteilla esitetään, että tuloverolain 49 §:n hankintamenoa koskevaa säännöstä muutettaisiin pykälään lisättävällä uudella 2 momentilla siten, että huojennusta ei sovellettaisi Metsähallitukselle luovutettavaan talousmetsänä käytettävään kiinteistöön. Sitä vastoin luonnonsuojelutarkoituksiin luovutettavia kiinteistöjä huojennus koskisi edelleenkin, samoin muita luovutuksia valtiolle, kunnille ja muille julkisyhteisöille. Julkisyhteisöjen maanhankintaa koskevan veroedun säilyttämistä on kuitenkin syytä pohtia laajemminkin muun ohessa luovutusvoittoverotuksen kehittämistarpeita koskevan, parhaillaan vierillä olevan selvitystyön yhteydessä.

Maahanmuuttajien erityistuen verovapaus

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteltu esitystä laiksi maahanmuuttajan erityistuesta. Ehdotetulla lailla luotaisiin uusi taloudellinen tukimuoto, jolla turvattaisiin toimeentulo vanhuuden tai työkyvyttömyyden ajalta sellaiselle Suomessa asuvalle maahanmuuttajalle, joka muutoin olisi pitkäaikaisesti toimeentulotuen tarpeessa. Erityistuki olisi luonteeltaan sosiaalihuoltoon kuuluva tarveharkintainen sosiaaliavustus. Tuen saamisen edellytyksenä olisi vähintään 65 vuoden ikä tai työkyvyttömyys. Lisäksi edellytettäisiin, että tuen saaja on asunut Suomessa vähintään viiden vuoden yhdenjaksoisen ajan ennen erityistuen alkamista. Erityistukea ei maksettaisi Suomen ulkopuolelle. Jos tuen saaja oleskelee tilapäisesti ulkomailla enemmän kuin 90 päivää kalenterivuoden aikana, tuen maksaminen keskeytettäisiin niiden kuukausien ajaksi, joiden aikana henkilö oleskelee ulkomailla. Erityistuki olisi määrältään enintään täyden kansaneläkkeen suuruinen. Tuen hakijan käytettävissä olevat tulot vähentäisivät yleensä kokonaisuudessaan erityistuen määrää. Tuen määrään vaikuttaisivat myös hakijan puolison tulot sekä hakijan ja hänen puolisonsa omaisuus. Erityistuki maksettaisiin valtion varoista, ja sen toimeenpanosta huolehtisi Kansaneläkelaitos.

Koska erityistuki on luonteeltaan lähinnä toimeentulotukea, se olisi tarkoituksenmukaista säätää verovapaaksi. Asiasta ehdotetaan säädettäväksi tuloverolain 92 §:n 9 kohdassa.

Sosiaalietuuksia koskevia muutoksia

Tuloverolain 92 §:ssä säädetään verovapaista sosiaalietuuksista. Muun muassa kansaneläkelainsäädännön, työttömyysturvajärjestelmän ja työvoimapolvelujärjestelmän uudistamisesta johtuen verovapautta koskevat säännökset olisi saatettava ajan tasalle.

Kansaneläkkeen lapsikorotus on 92 §:n 1 kohdan mukaan verovapaata tuloa. Koska kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta maksetaan tämän vuoden alusta lukien myös pelkkää työeläkettä saavalle henkilölle (HE 151/2001 vp; EV 195/2001 vp), tulisi verottomuus säätää koskemaan kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta nykyisen säännöksen sanamuodon kansaneläkkeen lapsikorotuksen sijasta. Lisäksi 1 kohdasta poistettaisiin maininta puolisoliasästä, koska sen maksaminen on päätynyt vuoden 2001 alusta.

Lain 92 §:n 2 kohdasta poistettaisiin maininnat rintamasotilaseläkkeestä ja ylimääräisestä sotaeläkkeestä. Etuuksia on maksettu vuoden 1939—1945 sotiin osallistuneille rintamasotilaille ja rintamapalvelukseen osallistuneille naisille, ja ne lakkasivat viimeistään henkilön täyttyessä 65 vuotta, joten niitä ei ole enää maksussa. Myös ulkomaille maksettavan rintamalisän verovapaudesta voitaisiin säätää 92 §:n 2 kohdassa. Verottomuudesta on nykyisin säädetty ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 6 §:ssä.

Tuloverolain 92 §:n 4 kohdan mukaan äitiysavustus on verovapaata tuloa. Lainkohdan on verotuskäytännössä katsottu viittaavan äitiysavustuksesta annettuun lakiin (477/1993), vaikka lakiviittaus on siitä puuttunutkin. Nykyisin viittauksia pyritään epäselvyyksien välttämiseksi käyttämään, joten äitiysavustusta koskevaa lainkohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi. Tämä on ajankohtaista senkin vuoksi, että asiaa koskevaa lainsäädäntöä ollaan parhaillaan

uudistamassa. Lakialoitteen 61/2002 vp pohjalta eduskunta on hyväksynyt äitiysavustuslakia koskevan muutoksen, jolla lakiin lisätään säännökset tuesta kansainväliseen lapseksiottamiseen. Tuki maksetaan niille Suomessa asuville perheille, jotka ovat saaneet Suomen kansainvälisten lapseksiottamisasioiden lautakunnan luvan kansainväliseen adoptioon. Tuen suuruudesta tullaan säätämään äitiysavustuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (98/2001). Lakialoitteen mukaan tuki on kertaluonteinen ja veroton. Äitiysavustuslain muutos tulee voimaan joulukuun alusta 2002, joten 92 §:n 4 kohdan muutosta ehdotetaan sovellettavaksi jo vuodelta 2002 toimitettavassa verotuksessa.

Vanhan opintotukilain mukainen opintorahan maksaminen on lakannut. Tämän vuoksi tuloverolain 92 §:n 14 kohdasta tulisi poistaa maininta opintotukilain (28/1972) mukaisesta opintorahasta.

Lakiviittaukset 92 §:n 7, 11 ja 22 kohdissa sekä 93 §:n 4 momentissa ehdotetaan muutettaviksi nykyisen lainsäädännön mukaisiksi.

1.2. Laki tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Tuloverolain 77 §:n 1 momentin mukaan vähintään kuusi kuukautta kestävästä yhtäjaksoisesta ulkomaantyöskentelystä saatu palkka on kokonaan verovapaata tuloa edellyttäen, että verosopimuksen mukaan työskentelyvaltio voi sitä periaatteessa verottaa. Nykyisen muotonsa tämä niin sanottu kuuden kuukauden sääntö sai vuoden 1998 alusta voimaan tullessa lailla 1024/1997. Mainitulla lailla muutettiin vuosina 1996 ja 1997 sovellettavana ollutta lakia, jonka mukaan 60 prosenttia ulkomaantyöskentelystä saadusta palkasta oli veronalaista tuloa. Ennen vuotta 1996 voimassa olleen kuuden kuukauden säännön mukaan ulkomaantyöskentelystä saatu palkka oli niin ikään kokonaan verovapaata tuloa.

Nykyisen voimaantulosäännöksen mukaan ennen vuotta 1996 voimassa ollutta kuuden kuukauden sääntöä sovelletaan edelleen

vuosilta 1996—2002 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely on alkanut ennen vuotta 1996 tai ennen vuotta 2003 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan ja jos Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä. Näillä määräyksillä pyrittiin lieventämään säännön muutoksesta johtuvia vaikutuksia.

Edellytykset säännön muutoksesta johtuvien vaikutusten lieventämiseksi ovat edelleen olemassa. Projektivientiin liittyvän rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoiminnan osalta yksi tärkeimmistä ulkomaantyöskentelyn kohteista on ollut Venäjä. Säännön muutosten lieventäminen on tältä osin liittynyt samaan aikaan vireillä olleeseen Suomen ja Venäjän välillä neuvoteltuun uuteen tuloverosopimukseen, joka ei ole vielä voimassa. Rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoiminnan osalta uudessakin tuloverosopimuksessa on tarkoitus soveltaa nykyisen sopimuksen määräyksiä siirtymäkauden ajan vuoden 2002 loppuun. Verosopimuksen siirtymäsäännöksen sisältö vahvistuu silloin, kun sopimus tulee voimaan. Verosopimuksen ja kuuden kuukauden säännön siirtymäsäännösten lopullinen yhteensovittaminen voi siten tapahtua vasta sopimuksen voimaantulon jälkeen, jolloin kuuden kuukauden säännön siirtymäaikaa tarvittaessa tarkistetaan.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan nykyisen kuuden kuukauden säännön mukaisesti, että sääntöä, sellaisena kuin se oli ennen vuotta 1996, sovelletaan edelleen vuosilta 1996—2003 toimitettavissa verotuksissa vuonna 1995 tai sitä aikaisemmin alkaneesta ulkomaantyöskentelystä saatuun palkkaan. Lisäksi ehdotetaan, että tämä koskisi myös ulkomaantyöskentelyä sellaisessa valtiossa, jonka kanssa voimassa olevaan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyyn sopimukseen sisältyvän nimenomaisen määräyksen mukaan

työskentelyvaltio ei saa verottaa rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä saatavasta palkasta. Tämä poikkeussäännös koskisi vuosina 1996—2003 alkanutta ulkomaantyöskentelyä. Poikkeussäännös tulisi sovellettavaksi erityisesti rakennustoimintaan Venäjällä.

2. Esityksen vaikutukset

Tulonhankkimisvähennyksen ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen muutokset ovat osa hallituksen ehdottamaa vuoden 2003 verokevennystä. Kevennysten taloudellisia vaikutuksia on selvitetty valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen liittyvässä esityksessä vuoden 2003 veroasteikkolaiksi.

Työllistämisen- ja yhdistelmätuen avulla työllistettiin vuonna 2001 kuukaudessa keskimäärin yhteensä 38 425 henkilöä, mukaan lukien kaikki työnantajasektorit. Kotitalouksiin työllistämistuen avulla työllistyi edellä mainituista työllistetyistä noin 1,2 prosenttia ja yhdistelmätuella noin 2 prosenttia. Vastaavat luvut vuonna 2002 olivat 1,4 ja 2,5 prosenttia.

Vuonna 2001 työllistettiin työllistämistuella kotitalouksissa keskimäärin 450 henkilöä kuukaudessa ja yhdistelmätuella keskimäärin 744 henkilöä kuukaudessa. Vastaavat luvut olivat kuluvan vuoden huhtikuun lopussa työllistämistuessa 357 henkilöä ja yhdistelmätuessa 617 henkilöä. Yhteensä vuonna 2001 työllistettiin yhdistelmätuella kotitalouksiin 1 202 henkilöä ja työllistämistuella 966 henkilöä. Vastaavat luvut olivat kuluvan vuoden huhtikuun lopussa työllistämistuessa 312 henkilöä ja yhdistelmätuessa 652 henkilöä.

Vaikka kotitalouksiin tukityöllistäminen on määrällisesti vähäistä, kotitalouksiin on työllistynyt vaikeasti työllistyviä työhallinnon asiakkaita, joille juuri kotitalouksista on löytynyt heidän työmarkkinavalmiuksiinsa sopivia työtehtäviä. Esimerkiksi vuonna 1999 työllistämistuella kotitalouksissa työllistyneistä 1 371 henkilöstä 56 prosenttia oli pitkäaikaistyöttömiä. Edellä mainituista henkilöistä 26 prosenttia oli 50-vuotiaita.

Työllistämistuen ja työmarkkinatuen avulla

työllistettävien määrän vähäisyyden vuoksi verovapaudesta ei aiheudu merkittäviä verotulojen menetyksiä.

Metsähallitukselle luovutettavia kiinteistöjä koskevasta huojennuksesta luopumisella ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, joskin muutos saattaa jonkin verran nostaa Metsähallituksen kiinteistökauppojen hintatasoa.

Maahanmuuttajien erityistuen verovapaudella ei ole julkistalouden kannalta juurikaan merkitystä. Tuki koskisi vuodessa noin 3 700 henkilöä. Heidän tulotonsa alhaisuuden vuoksi tuki jäisi verollisenakin yleensä verokynnyksen alapuolelle.

Palkan verovapautta koskevan niin sanotun kuuden kuukauden säännön siirtymäkauden jatkamisella edelleen vuodelle ei ole merkittäviä verotuloja vähentäviä vaikutuksia.

Esitykseen sisältyvällä ehdotuksella ei ole merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Työllistämistuen verovapautta koskeva ehdotus perustuu työministeriön ehdotukseen ja kiinteistöjen veronhuojennuksesta luopuminen maa- ja metsätalousministeriön ehdotukseen. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on esittänyt

maahanmuuttajien erityistuen verovapautta samoin kuin kansaneläkejärjestelmän muutoksista johtuvia tarkistuksia.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut muutokset tuloverolain 93 §:ssä ja osittain 92 §:ssä liittyvät sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön valmistelemaan esitykseen työttömyysturvajärjestelmän uudistamisesta sekä työministeriön valmistelemaan esitykseen työvoimapalvelujärjestelmän uudistamisesta, jotka ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2003 alusta.

Lain 92 §:n 4 kohtaa sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2002 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 143 §:n 7 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1241/2001, ja

muutetaan 92 §:n 1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 14 ja 22 kohta, 93 §:n 4 momentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 92 §:n 11 kohta laissa 475/1998, 14 kohta laissa 1333/1995 ja 22 kohta laissa 1263/1997, 93 §:n 4 momentti ja 95 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 896/2001 ja 105 §:n 2 momentti mainitussa laissa 1241/2001, sekä

lisätään 49 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 1502/1993, uusi 2 momentti seuraavasti:

49 §

Osittain verovapaat luovutusvoitot

Edellä 1 momentissa tarkoitettua huojennusta ei sovelleta luovutettaessa kiinteää omaisuutta Metsähallitukselle muuhun kuin luonnonsuojelutarkoitukseen.

92 §

Verovapaat sosiaalietuudet

Veronalaista tuloa eivät ole:

1) kansaneläkelain (347/1956) mukainen lapsikorotus ja eläkkeensaajien hoitotuki;

2) rintamasotilaseläkelain (119/1977) mukainen rintamalisä, ylimääräinen rintamalisä sekä ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) mukainen rintamalisä;

4) äitiysavustuslain (477/1993) mukainen äitiysavustus ja tuki kansainvälisen lapseksittämisen kustannuksiin;

7) elatusturvalain (671/1998) mukainen elatustuki;

9) maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (/2002) mukainen erityistuki;

11) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (/2002) nojalla työttömälle tai vajaakuntoiselle maksettavat työvoimapalveluihin liittyvät kustannukset sekä saman lain 10 luvun 3 ja 6 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus ja 10 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut etuudet;

13) luonnollisen henkilön saama julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukainen työllistämistuki eikä työttömyysturvalain (/2002) 7 luvun 6 §:ssä tarkoitettu työnantajalle maksettava työmarkkinatuki, jos tuki käytetään muussa kuin elinkeinotoiminnassa, maataloudessa tai metsätaloudessa;

14) opintotukilain (65/1994) mukainen valtion varoista maksettu korkoavustus;

22) toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukainen toimeentulotuki;

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain (/2002) mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa

taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 45 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 90 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

95 §

Tulonhankkimisvähennys

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulonhankkimisvähennyksenä 540 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän;

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 37 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 12,5 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 300 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 12 600 euroa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 12 600 euroa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lain 92 §:n 4 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2002 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki**tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentin voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1242/2001, seuraavasti:

<p>----- Lain 77 §:n 1 momenttia sovelletaan palkkaan, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollut lakisovvelletaan kuitenkin vuosilta 1996—2003 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely</p> <p>1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka 2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 2004 ja liittyy rakennus-, asennus- tai</p>	<p>kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.</p> <p>Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .</p>
--	--

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 143 §:n 7 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1241/2001, ja
muutetaan 92 §:n 1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 14 ja 22 kohta, 93 §:n 4 momentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta ja 105 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 92 §:n 11 kohta laissa 475/1998, 14 kohta laissa 1333/1995 ja 22 kohta laissa 1263/1997, 93 §:n 4 momentti ja 95 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 896/2001 ja 105 §:n 2 momentti mainitussa laissa 1241/2001, sekä
lisätään 49 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 1502/1993, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

49 §

Osittain verovapaat luovutusvoitot

Edellä 1 momentissa tarkoitettua huojennusta ei sovelleta luovutettaessa kiinteää omaisuutta Metsähallitukselle muuhun kuin luonnonsuojelutarkoitukseen.

92 §

92 §

Verovapaat sosiaalietuudet

Verovapaat sosiaalietuudet

Veronalaista tuloa eivät ole:

- 1) kansaneläkkeen lapsikorotus, *puolisolisä* ja eläkkeensaajien hoitotuki;
- 2) *rintamasotilaseläke*, rintamalisä, ylimääräinen rintamalisä ja *ylimääräinen sotaeläke*;

Veronalaista tuloa eivät ole:

- 1) *kansaneläkelain (347/1956)* mukainen lapsikorotus ja eläkkeensaajien hoitotuki;
- 2) *rintamasotilaseläkelain (119/1977)* mukainen rintamalisä, ylimääräinen rintamalisä sekä *ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988)* mukainen rintamalisä;

4) äitiysavustus;

4) *äitiysavustuslain (477/1993)* mukainen äitiysavustus ja tuki *kansainvälisen lapseksiottamisen kustannuksiin*;

7) lapsen elatuksen turvaamisesta annetun lain (122/1977) mukainen elatustuki;

7) *elatusturvalain (671/1998)* mukainen elatustuki;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9) perhe-eläkelain (38/1969) mukainen koulutustuki;

11) työvoimapalvelulain (1005/1993) nojalla työttömälle tai vajaakuntoiselle maksettavat työvoimapalveluihin liittyvät kustannusten korvaukset;

13) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) 17 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus ja mainitun lain 27 §:ssä tarkoitettut etuudet;

14) opintotukilain (28/1972) tarkoitettu opintoraha lukuun ottamatta aikuisopintorahana saatua ansionmenetykskorvausta sekä valtion varoista maksettu korkoavustus;

22) sosiaalihuoltolain (710/1982) mukainen toimeentulotuki;

9) maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (/2002) mukainen erityistuki;

11) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (/ 2002) nojalla työttömälle tai vajaakuntoiselle maksettavat työvoimapalveluihin liittyvät kustannukset sekä saman lain 10 luvun 3 ja 6 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus ja 10 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut etuudet;

13) luonnollisen henkilön saama julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukainen työllistämistuki eikä työttömyysturvalain (/ 2002) 7 luvun 6 §:ssä tarkoitettu työnantajalle maksettava työmarkkinatuki, jos tuki käytetään muussa kuin elinkeinotoiminnassa, maataloudessa tai metsätaloudessa;

14) opintotukilain (65/1994) mukainen valtion varoista maksettu korkoavustus;

22) toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukainen toimeentulotuki;

93 §

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain (602/1984) mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea, työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea, työllisyyslain (275/1987) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua työharjoittelutukea, pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (709/1997) mukaista etuutta tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (1402/1997) tarkoitettua koulutuspäivärahaa, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 45 eurolla jokaiselta täydeltä

Jos verovelvollinen on verovuoden aikana saanut työttömyysturvalain (/2002) mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen tai päivärahaa toimeentulon turvaamiseksi, hänen omavastuuosuuttaan pienennetään 45 eurolla jokaiselta täydeltä korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 90 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

korvauskuukaudelta. Omavastuuosuus on kuitenkin vähintään 90 euroa. Täyteen korvauskuukauteen katsotaan kuuluvan 21,5 korvauspäivää vastaava määrä.

95 §

Tulonhankkimisvähennys

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulonhankkimisvähennyksenä 460 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän;

95 §

Tulonhankkimisvähennys

Verovelvollinen saa vähentää palkkatulostaan:

1) tulonhankkimisvähennyksenä 540 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon määrän;

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 35 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 10 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 140 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 12 600 euroa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 12 600 euroa ylittävältä osalta.

Vähennys on 37 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 12,5 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 300 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 12 600 euroa vähennyksen määrä pienenee 3,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 12 600 euroa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Lain 92 §:n 4 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2002 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki

tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentin voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1242/2001, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Lain 77 §:n 1 momenttia sovelletaan palkkaan, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—2002 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely

- 1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka
- 2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 2003 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.

Ehdotus

Lain 77 §:n 1 momenttia sovelletaan palkkaan, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—2003 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely

- 1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka
- 2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 2004 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200.